

ภาวะโลหิตจางของทารกในครรภ์ (Fetal Anemia)

ข้อมูลสำหรับผู้ป่วย – สิ่งที่คุณควรรู้และควรถาม

ภาวะโลหิตจางของทารกในครรภ์คืออะไร?

ภาวะโลหิตจาง หรือภาวะซีดของทารกในครรภ์ เกิดขึ้นเมื่อจำนวนเม็ดเลือดแดงของทารกต่ำกว่าปกติ

เกิดขึ้นได้อย่างไร?

เกิดจากหลายสาเหตุ แบ่งได้เป็นสองกลุ่มใหญ่ ได้แก่ ภาวะโลหิตจางจากการสร้างภูมิคุ้มกันต่อต้าน (alloimmunization) เกิดจากร่างกายมารดาสร้างสารภูมิต้านทานหรือแอนติบอดี (antibody) ต่อต้านเม็ดเลือดแดงของทารก และ ภาวะโลหิตจางที่ไม่เกี่ยวข้องกับภูมิคุ้มกัน (non-immune anemia) อาจเกิดจากการติดเชื้อ การถ่ายเลือดระหว่างคู่แฝด หัวใจผิดปกติ หรือสาเหตุอื่น

วินิจฉัยได้อย่างไร?

อาจสงสัยภาวะโลหิตจางของทารกในครรภ์จากการตรวจอัลตราซาวด์ดอปเพลอร์ (Doppler ultrasound) ซึ่งประเมินการไหลเวียนของเลือดในหลอดเลือดต่าง ๆ ของทารกในครรภ์ เมื่อทารกมีภาวะโลหิตจางไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใด ความเข้มข้นของเลือดจะลดลง เลือดจะถูกเจือจาง ทำให้เลือดสามารถไหลเวียนในร่างกายด้วยความเร็วที่สูงขึ้น ความเร็วสูงสุดของการไหลของเลือด (peak systolic velocity หรือ PSV) ที่ตรวจพบในหลอดเลือดแดงสมองมีเดิลซีรีบรัล (middle cerebral artery หรือ MCA) อาจเพิ่มสูงขึ้นผิดปกติ และทำให้แพทย์สงสัยว่าทารกในครรภ์มีภาวะโลหิตจาง

อย่างไรก็ตาม ต้องยืนยันการวินิจฉัยด้วยการตรวจเลือดจากสายสะดือของทารกในครรภ์ที่เรียกว่า การเจาะเลือดสายสะดือ (cordocentesis)

ควรตรวจหาภาวะโลหิตจางของทารกในครรภ์ทุกครั้งในการตรวจอัลตราซาวด์หรือไม่?

การตรวจหาภาวะโลหิตจางของทารกในครรภ์มักทำในกรณีที่มารดามีความเสี่ยงสูงต่อการสร้างภูมิคุ้มกันต่อต้าน เช่น หมู่เลือดอาร์เอช (Rh blood group) ในเลือดของมารดาแตกต่างจากของทารกในครรภ์และบิดา ในการตั้งครรภ์ทุกรายจะมีการตรวจเลือดมารดาเพื่อคัดกรองหาแอนติบอดีที่อาจผ่านรก และทำลายเม็ดเลือดแดงของทารกในครรภ์ มารดาที่มีผลการตรวจแอนติบอดีเป็นบวกจะถือว่ามีความเสี่ยงสูงที่ทารกในครรภ์จะมีภาวะโลหิตจาง ซึ่งจะได้รับการตรวจติดตามด้วยอัลตราซาวด์ดอปเพลอร์เพื่อหาภาวะโลหิตจางของทารกในครรภ์

นอกจากนี้ในบางภาวะ ได้แก่ มารดาติดเชื้อบางชนิด เช่น เชื้อพาร์โวไวรัสบี 19 (parvovirus B19) ครรภ์แฝดที่แชร์รกร่วมกัน หรือเนื้องอกของรก (chorioangiomas) ก็จำเป็นต้องได้รับการตรวจหาภาวะโลหิตจางของทารกในครรภ์ด้วย

ภาวะโลหิตจางชนิดรุนแรงไม่ว่าจะเกิดจากสาเหตุใดก็ตาม จะนำไปสู่ภาวะหัวใจล้มเหลวของทารกได้ และหากอัลตราซาวด์พบสัญญาณของภาวะหัวใจล้มเหลว จะมีการตรวจอัลตราซาวด์ดอปเพลอร์ของหลอดเลือดแดงสมองมีเดิลซีรีบรัล เพื่อหาว่าภาวะหัวใจล้มเหลวนี้อาจเกิดจากภาวะโลหิตจางของทารกในครรภ์หรือไม่

ภาวะโลหิตจางของทารกในครรภ์ (Fetal Anemia)

ข้อมูลสำหรับผู้ป่วย – สิ่งที่คุณควรรู้และควรถาม

จะเกิดอะไรขึ้นหากพบภาวะโลหิตจางของทารกในครรภ์?

หากสงสัยว่าทารกในครรภ์มีภาวะโลหิตจางจากการตรวจด้วยอัลตราซาวด์ดอปเพลอร์ แพทย์จะแนะนำให้ตรวจยืนยันโดยการเจาะเลือดสายสะดือ หากยืนยันว่ามีภาวะโลหิตจางและทราบระดับความรุนแรงว่าเป็นชนิดปานกลางหรือชนิดรุนแรง ขั้นตอนต่อไปคือ การเติมเลือดทารกในครรภ์ (intrauterine transfusion) โดยให้เลือดหมู่โอลบเข้าสู่ทารกในครรภ์ผ่านทางหลอดเลือดดำสายสะดือ ภายใต้การนำทางด้วยอัลตราซาวด์ระหว่างการทำให้ทารกปลอดภัย การเติมเลือดทารกในครรภ์สามารถทำได้หลายครั้งระหว่างการตั้งครรภ์เพื่อรักษาชีวิตของทารก ขึ้นอยู่กับสาเหตุและชนิดของภาวะโลหิตจาง

จะเกิดขึ้นอีกหรือไม่?

สำหรับภาวะโลหิตจางที่เกิดจากการสร้างภูมิคุ้มกันต่อต้าน มีแนวโน้มสูงมากที่จะเกิดขึ้นอีกในการตั้งครรภ์ครั้งต่อไป และทารกจำเป็นต้องได้รับการติดตามด้วยอัลตราซาวด์ดอปเพลอร์ตลอดการตั้งครรภ์ สำหรับภาวะโลหิตจางในทารกที่ไม่เกี่ยวข้องกับภูมิคุ้มกัน มีแนวโน้มต่ำมากที่จะเกิดขึ้นอีก แต่ขึ้นอยู่กับสาเหตุของภาวะโลหิตจางในทารกครรภ์แรก

คำถามอื่น ๆ ที่ควรถาม:

- ควรป้องกันไม่ให้เกิดการสร้างภูมิคุ้มกันต่อต้าน (alloimmunisation prophylaxis) หรือไม่?
- ทารกในครรภ์มีความเสี่ยงสูงที่จะมีภาวะโลหิตจางชนิดรุนแรงหรือไม่?
- ควรตรวจอัลตราซาวด์ดอปเพลอร์ครั้งถัดไปเมื่อไหร่?
- ผลการตรวจอัลตราซาวด์ดอปเพลอร์เหมาะสมสำหรับอายุครรภ์หรือไม่?
- มีทางเลือกการรักษาอื่นนอกเหนือจากการเติมเลือดทารกในครรภ์หรือไม่?
- ต้องตรวจติดตามบ่อยแค่ไหนหลังการเติมเลือดทารกในครรภ์?
- สามารถคลอดทางช่องคลอดได้หรือไม่ และควรคลอดที่อายุครรภ์เท่าไร?
- ภาวะโลหิตจางของทารกในครรภ์จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทางสมองของทารกอย่างไร?
- มีความเสี่ยงในการเกิดภาวะโลหิตจางของทารกในครรภ์ซ้ำในการตั้งครรภ์ครั้งถัดไปหรือไม่?

ข้อสงวนสิทธิ์:

เนื้อหาใน [แผ่นพับนี้/เว็บไซต์ของเรา] จัดทำขึ้นเพื่อให้ข้อมูลทั่วไปเท่านั้น ไม่ได้มีเจตนาที่จะเป็นคำแนะนำทางการแพทย์ที่คุณควรรีดยึดถือ คุณต้องขอรับคำแนะนำทางการแพทย์จากผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์เฉพาะของคุณ ก่อนที่จะดำเนินการหรือตัดสินใจการดำเนินการใด ๆ ตามเนื้อหาใน [แผ่นพับนี้/เว็บไซต์ของเรา] แม้ว่าเราจะพยายามปรับปรุงข้อมูลใน [แผ่นพับ/เว็บไซต์ของเรา] เราไม่ได้ให้การรับรอง การประกัน หรือการค้ำประกันใด ๆ ไม่ว่าจะโดยชัดแจ้งหรือโดยนัยว่าเนื้อหาใน [แผ่นพับ/เว็บไซต์ของเรา] มีความถูกต้อง ครบถ้วน หรือเป็นข้อมูลล่าสุด

ปรับปรุงล่าสุด: มิถุนายน 2023